

OCENA Gledališka uprizoritev

Z občutkom za pravo mero

EVA KRAŠEVEC

Tom Dalton Bidwell: Družba na poti
 režija **Alen Jelen**
 Mestno gledališče ljubljansko
 Producenta ŠKUC in MGL
 Premiera 15. 12. 2010

Kljub humornim tonom, komičnim situacijam in pomirljivemu koncu v igri mladega britanskega dramatika Toma Daltona Bidwella in kljub uravnoveženi in tekoči uprizoritvi v režiji Alena Jelena *Družba na poti* pusti tudi trpek priokus. Klasično strukturirano in ponekod duhovito besedilo se namreč dotika ene najtrdovratnejših problematik sodobnega človeka – osamljenosti in zaprtosti v intimen svet, v katerem je vsaka sprememba skoraj nemogoča in iz katerega včasih ni druge rešitve kot smrt. Ni naključje, da George, eden od protagonistov, v časopisju vsak dan spremlja osmrtnice in da hotelski sluga v njem opazi podobnost s samomorilcem, ki se je nedavno vrgel v razburkano morje. *Družba na poti* opozarja, da je svet še vedno velik le toliko, kolikor je velik in širok človek, ki ga nasekuje, resnično bogat pa samo, če je ob poti nekdo, s komer lahko svoj svet deliš. Svet protagonistov te igre ima potencial veličine in bogastva, je pa hkrati obremenjen s stereotipi, ujet med zidove hotelske sobe, šepajoč in se mu komaj uspe iztrgati linearnemu drsenju navzdol.

V pristaniškem mestu Blackpool, ki ga pogosto označujejo kot gejevsko prestolnico severozahoda Velike Britanije, v hotelski sobi preživljata odmerjene skupne ure Stella in George. Stello, simpatičnega, koketnega in senzibilnega travestita, ki uživa življenje, je natančno, inteligentno in s številnimi konotativnimi poudarki odigral Uroš Smolej. Njegova igra je celostna, večplastna in zajema tako iz karakterizacije kot tipologije. George pa se izrisuje kot Stellino značajsko nasprotje – kot skrhan, paranoiden moški, ki ga razjedata življenjski brezup in strah pred razkritjem tega, česar ne upa priznati niti samemu sebi. Milan Štefe ga je upodobil v jasnih, asketskih potezah, ki ustvarjajo kontrast Stellinemu gestualnemu in govornemu obilju. Že od začetnega posejanja v hotelski sobi je slutiti skupno preteklost, povezanost in pravzaprav tudi do konca neizrečeno ljubezen, ki obstaja na ravni plačljivega dogovora s prepovedjo fizičnega stika. Vsak Stellin poskus dotika v prvem delu igre naleti na samoumevno racionalno zavrnitev. Georgeeva jasno stopnjevana paranoidnost zaradi na trenutke realnega, ponekod

MILAN ŠTEFE (LEVO) KOT GEORGE IN UROŠ SMOLEJ KOT TRAVESTIT STELLA V PREDSTAVI DRUŽBA NA POTI
 FOTO BARBARA ČEFERIN

pa absurdnega občutka, da ju nekdo opazuje, privede do prigodnega dramskega zapleta, ki je sam po sebi smešen in banalen, vodi pa v nepričakovan razplet. George v svoji paranoji, da je nekdo izvedel za njun skriven, po njegovo amoralen dogovor, ki naj bi bil celo v nasprotju z naravo, po glavi udari hotelskega slugo, ki ga je v efektnih komičnih in nekoliko bolj medlih tragičnih tonih odigral Gaber K. Trseglav. Ta peripetija Stello in Georgea združi v partnerstvo, najprej v zločinu, ko to postane brezpredmetno (hotelski sluga je namreč še živ), pa v zasebnem življenju. Kljub nevarnosti, da bi lahko liki v tako nenavadnih in ekstremnih dramskih okoliščinah zajadrali v karikature, ostajajo igralske linije na tanki meji tragikomike.

Uprizoritev je scenografka in kostumografka Vasilija Fišer sledeč scenskim napotkom ujela v stilno usklajeno sodobno hotelsko sobo z zakonsko posteljo in nočnima omaricama, na katerih detajli karakterizirajo oba glavna lika. Okno na desni strani je dramaturško in režijsko dobro izkoriščeno, saj poleg pogleda na odprto morje in simbola zunanjega sveta v enem prizoru predstavlja učinkovit nadrealen vhod v Stellin notranji svet, v katerem nemo odpoje pet minut svoje slave. Prav ta je eden od režijsko inventivnih prizorov z močno sporočilnostjo, saj v njem lik Stelle postane dokaz možnosti izražanja lastne identitete v vsakršnem, tudi ožjem provincialnem okolju. Vizualna podoba se ustrezno ujema tudi s subtilno glasbeno opremo Darje Hlavka Godina. Uprizoritev Družbe na poti zaokrožujejo dramaturški akcenti Zale Dobovšek, dosledno izpeljana govorna podoba in režiserjev občutek za pravo mero.